

PEARLS OF MAZOVIA II

EUROPEAN FUNDS THROUGH THE LENS

WYDAWCA

Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych
ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warszawa, Polska
www.mazowia.eu

OPRACOWANIE, DTP, DRUK

LUMINA Grupa Wydawnicza Sp. z o.o.

ISBN 978-83-61277-56-9

egzemplarz bezpłatny

Warszawa, październik 2014

Oddajemy w Państwa ręce już drugie wydawnictwo z serii „Perły Mazowsza”, w którym, podobnie jak i w poprzedniej edycji, prezentujemy wizytówki wybranych miejsc z różnych regionów Mazowsza warte tego, aby odwiedzić je podczas niedzielnego spaceru lub weekendowego wyjazdu. I znów prezentowane miejsca łączy to, że każde z nich powstało lub zostało odrestaurowane dzięki środkom pochodzącym z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013 oraz to, że były prezentowane w programie „Perły Mazowsza II. Fela na mazowieckich ścieżkach” nadawanym od października do grudnia 2013 na antenie Radia Kolor. Radiowej akcji promującej „dobre praktyki” RPO WM towarzyszył konkurs fotograficzny, którego efekty prezentujemy Państwu w niniejszej publikacji.

Wśród dwudziestu dwóch prezentowanych obiektów, które powstały dzięki funduszom europejskim lub które dzięki nim znacznie zyskały na atrakcyjności i dostępności, znajdują się zarówno takie miejsca, jak np. Pałac

This is the second release of the series “Pearls of Mazovia”, in which, as in the previous edition, we present brief information on selected sites from various regions of Mazovia ideal for a Sunday walk or weekend outing. The common element of all the places presented is that each of them was either constructed or restored thanks to funding from the Regional Operational Programme for Mazovian Voivodship 2007–2013 and that they have been presented in the “Pearls of Mazovia II. Fela on Mazovia paths” broadcast from October to December 2013 on Radio Kolor. A photo competition, the effects of which we present to you in this publication, was part of the radio campaign promoting “good practices” of the ROP MV.

The twenty-two objects presented in the publication include world-famous places, such as Wilanów Palace and the ramparts of the Old Town in Warsaw frequented by millions of tourists from home and abroad, and locally known places, like the church of Exaltation of the Holy Cross in Zwoleń, the Miasto Ka-

w Wilanowie czy mury obronne Starego Miasta w Warszawie, których przedstawiać nie trzeba, bo od lat są odwiedzane przez miliony turystów z kraju i z zagranicy, jak i miejsca znane głównie wśród mieszkańców danego regionu takie, jak kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Zwoleń, Miasto Kaziemierzowskie w Radomiu, Muzeum Historyczne w Legionowie, Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu, Centrum Artystyczne im. Fryderyka Chopina w Sannikach, Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu. Znajdziecie tu Państwo również obiekty bardzo cenne historycznie, choć dotychczas zrujnowane, zapomniane i niezagospodarowane turystycznie, takie jak Zamek Książąt Mazowieckich w Cichanowie, zabytkowy pałac w Chrzęśnem czy dawna bożnica w Płocku, w której działa obecnie Muzeum Żydów Mazowieckich, a także dotychczas zaniedbane miejsca, służące głównie mieszkańcom miast, na terenie których się znajdują, takie jak Stawy Goliań i Park Skarbków w Grodzisku Mazowieckim czy Rynek Mariacki w Węgrowie. Na szczególną uwagę zasługują jednak takie miejsca,

zimierzowskie in Radom, Historical Museum in Legionów, Mazovian Village Museum in Sierpiec, Frederic Chopin European Art Centre in Sanniki and Museum of the Regional Village in Radom. A number of objects once dilapidated, forgotten and with no tourist infrastructure, such as the Castle of the Mazovian Dukes in Ciechanów, historical palace in Chrzęśne and a former synagogue in Plock currently housing the Jewish Museum of Mazovia. There are also newly renovated places used by local communities, such as Goliań Ponds and Skarbki Park in Grodzisk Mazowiecki, or St Mary's Square in Węgrów. All of them have been constructed or renovated with funding from the European Union and, as a result, have become much more attractive and accessible. Special attention should be given to Domaniewski Palace in Konary, which has been converted into a modern hotel and conference complex, built on the foundations of Helblich manor house, as well as the House for Retired Musicians in Kąty, newly constructed building stylized as a Polish manor house and housing a nurs-

których prawdopodobnie wciąż nie byłoby na mapie, gdyby nie dotacje z funduszy europejskich. Do nich należą m.in. Pałac Domaniewski w Konarach – nowy obiekt hotelowo-konferencyjny wybudowany na bazie odrestaurowanego, pochodzącego z końca XIX w., dawnego dworku Helblichów i Dom Muzyka Seniora w Kątach – nowo wybudowany, stylizowany na dworek szlachecki dom pomocy społecznej dla nieaktywnych zawodowo muzyków.

Wszystkich Państwa, którzy lubią aktywny wypoczynek połączony ze zwiedzaniem zabytków i innych ciekawych miejsc związanych z kulturą, zachęcamy do odwiedzenia prezentowanych w naszym wydawnictwie „perł” Mazowsza.

ing home for elderly musicians. None of the object would have survived without the EU financial support.

As publishers of „Pearls of Mazovia II”, we would like to invite all our readers who like an active holiday combined with a tour of the monuments and other interesting cultural sites to see the “pearls” of Mazovia.

MURY OBRONNE STAREGO MIASTA W WARSZAWIE

BENEFICJENT: MIASTO STOŁECZNE WARSZAWA

NAZWA PROJEKTU: REWITALIZACJA WYBRANYCH OBSZARÓW KRYZYSOWYCH
M.ST. WARSZAWY W ASPEKcie OCHRONY ZABYTEKÓW, POPRAWY JAKOŚCI PRZESTRZENI
PUBLICZNEJ ORAZ SPOŁECZNO-KULTUROWYM

THE DEFENSIVE WALLS OF THE OLD TOWN IN WARSAW

BENEFICIARY: THE CAPITAL CITY OF WARSAW

NAME OF PROJECT: REDEVELOPMENT OF SELECTED CRITICAL AREAS
OF THE CITY OF WARSAW IN TERMS OF MONUMENT PROTECTION,
QUALITY OF PUBLIC SPACE AS WELL AS THE SOCIAL AND CULTURAL ASPECTS

Sercem Warszawy, a zarazem jedną z jej najpiękniejszych części, jest Stare Miasto – unikalny kompleks zabytków, będący fragmentem historycznego Traktu Królewskiego, wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO. Okalające je mury obronne zostały poddane kompleksowemu remontowi oraz konserwacji za kwotę około 6 mln zł w ramach projektu rewitalizacji wybranych obszarów miasta stołecznego. Prace realizowane w pięciu dzielnicach stolicy miały na celu ochronę zabytków oraz poprawę jakości przestrzeni publicznej. Inwestycje wykonane w ramach projektu przyczyniły się do pełniejszego wykorzystania potencjału turystycznego Warszawy oraz promocji miasta, dzięki modernizacji ogólnodostępnej infrastruktury o charakterze turystycznym, społecznym i kulturalnym. W miejsce zdegradowanego obszaru powstała infrastruktura pozwalająca na aktywizację i integrację mieszkańców.

The Old Town is not only the heart of Warsaw, but also one of its most beautiful parts – a unique complex of monuments, being a fragment of the historical Royal Route, included in the UNESCO World Cultural and Natural Heritage List. The walls surrounding the Old Town underwent thorough renovation and conservation at the cost of approximately PLN 6 million within the project of revitalization of the selected areas of the capital city. The work carried out in five districts of the capital was intended to protect the monuments and to improve the quality of public space. Thanks to the modernization of tourist, social and cultural infrastructure, the investments contributed to fuller development of the tourist potential and promotion the city. As the result, in place of the degraded areas, new infrastructure has been developed, which allowed stimulation and integration of residents.

ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY IM. FRYDERYKA CHOPINA W SANNIKACH

**BENEFICJENT: EUROPEJSKIE CENTRUM ARTYSTYCZNE
IM. FRYDERYKA CHOPINA W SANNIKACH**

NAZWA PROJEKTU: REWALORYZACJA ZESPÓŁU PAŁACOWO-PARKOWEGO
IM. FRYDERYKA CHOPINA

FREDERIC CHOPIN PALACE AND PARK COMPLEX IN SANNIKI

BENEFICIARY: FREDERIC CHOPIN EUROPEAN ART CENTRE IN SANNIKI
NAME OF PROJECT: RESTORATION OF THE FREDERIC CHOPIN PALACE AND PARK COMPLEX

Fryderyk Chopin gościł w pałacu w Sannikach w 1828 roku – dla upamiętnienia tego faktu zarówno ten wspaniały zabytek, jak i otaczający go park noszą od 2001 roku nazwę „Zespół Pałacowo-Parkowy im. Fryderyka Chopina”. Rewaloryzacja tego miejsca miała na celu przywrócenie mu dawnej świetności, objęła więc remont kapitalny oraz modernizację całego kompleksu. Wnętrza pałacu zostały odnowione i wyposażone tak, by swoim wizerunkiem przenieść zwiedzających w atmosferę dawnych czasów. Nowo zaaranżowane pomieszczenia będą pełnić funkcje koncertowo-muzyczne, wystawiennicze i edukacyjne. Dom pracy twórczej stanie się miejscem, gdzie będą odbywać się m.in. warsztaty prowadzone przez zapraszanych artystów. Odtworzona została również oranżeria. Znajdzie się w niej kawiarenka, która z pewnością uprzyjemni turystom pobyt w Sannikach. Przed pałacem pojawią się kwitnące kwiatowe klomby w dawnym stylu, a nowo powstałe ścieżki i drogi zapewnią odpowiednie dojście do parkowych stawów.

In order to commemorate Frederic Chopin's visit in the palace in 1828, this magnificent monument and the surrounding park were given the name "The Frederic Chopin Palace and Park Complex" in 2001. The purpose of the extensive renovation and modernization carried out in the entire complex was to restore its former glory. The interiors of the palace have been meticulously renovated and furnished to bring back the feel of the old times. The newly arranged rooms will function as a music hall, exhibition halls and an education centre. The artists' rest home will organize, among others, workshops conducted by distinguished artists. The project included also the restoration of the conservatory. It will house a café for tourists to make their stay more enjoyable. There are plans to arrange old style blooming flowerbeds in front of the palace, and the newly laid paths and roads will provide adequate access to the park ponds.

PARK SKARBKÓW I STAWY GOLIANA W GRODZISKU MAZOWIECKIM

BENEFICJENT: GMINA GRODZISK MAZOWIECKI

NAZWA PROJEKTU: REWITALIZACJA WIELOFUNKCYJNYCH OBSZARÓW CENTRUM GRODZISKA
MAZOWIECKIEGO, ETAP I – TERENY ZIELONE I ZABYTKI MIASTA

SKARBKI PARK AND GOLIAN PONDS IN GRODZISK MAZOWIECKI

BENEFICIARY: COMMUNE OF GRODZISK MAZOWIECKI

NAME OF PROJECT: REDEVELOPMENT OF MULTI-FUNCTIONAL AREAS
OF GRODZISK MAZOWIECKI CENTRE, STAGE I - GREEN AREAS AND MONUMENTS

Tereny zielone oraz różnorodność ciekawych zabytków to niewątpliwe walory Grodziska Mazowieckiego, przyciągające wielu zwiedzających. Do cennych miejsc, które z całą pewnością warto zobaczyć, zaliczają się: zabytkowa Willa Radogoszcz, Park Skarbków oraz Stawy Goliana. Dzięki unijnemu wsparciu wkrótce będzie można podziwiać całkowicie odmienione oblicze tych zakątków. Willa Radogoszcz stanie się galerią etnograficzną eksponującą stare zawody. Planowane są tu wernisaże i wystawy będące żywymi lekcjami historii. Ponadto swoją siedzibę znajdzie tu Biuro Rewitalizacji Miasta. W Parku Skarbków wzbogacony zostanie układ kompozycyjno-przestrzenny, co pozwoli wydobyć jak najwięcej walorów tego atrakcyjnego terenu. Z kolei Stawy Goliana zostaną przekształcone w tereny rekreacyjno-sportowe, dzięki czemu chętnie będą odwiedzać je rodziny z dziećmi oraz wszyscy ceniący sobie aktywny sposób spędzania czasu.

Green areas and the diversity of interesting sights undoubtedly attract many visitors to Grodzisk Mazowiecki. The points of interest include the historic Radogoszcz Villa, the Skarbki Park and the Golian Ponds. Thanks to EU support, these attractions will soon undergo complete revitalization. The Radogoszcz villa will house the ethnographic gallery presenting bygone professions. Lifelike history lessons in the form of exhibitions and vernisages are planned as well. Additionally, the Town Revitalization Office will be located in the same building. In the Skarbki Park, a new layout will be arranged enabling to take advantage of this attractive area. In turn, the Golian ponds will be converted into sports and recreation grounds attracting families with children and other visitors who appreciate active lifestyle.

PAŁAC DOMANIOWSKI W KONARACH

BENEFICJENT: PAWEŁ KĘPCZYŃSKI

NAZWA PROJEKTU: UTWORZENIE NOWEGO PRODUKTU TURYSTYCZNEGO, OBEJMUJĄCEGO BAZĘ NOCLEGOWĄ (OBIEKT HOTELOWO-KONFERENCYJNY), BAZĘ GASTRONOMICZNĄ (RESTAURACJA) ORAZ WYPOŻYCZALNIĘ SPRZĘTU REKREACYJNEGO I DO ORGANIZOWANIA IMPREZ PLENEROWYCH

DOMANIOWSKI PALACE IN KONARY

BENEFICIARY: PAWEŁ KĘPCZYŃSKI

NAME OF PROJECT: ESTABLISHING A NEW TOURIST PRODUCT, INCLUDING THE ACCOMMODATION (HOTEL AND CONFERENCE FACILITIES), CATERING (RESTAURANT) FACILITIES AND EQUIPMENT RENTAL FOR RECREATION AND ORGANIZING OUTDOOR EVENTS

Podczas Powitania Lata „Domaniów 2012” odbyło się uroczyste otwarcie hotelu Pałac Domaniowski, mieszczącego się w gruntownie odrestaurowanym i rozbudowanym dworku Helbicha w Konarach. Wybudowany w 1870 roku dworek po II wojnie światowej uległ stopniowej dewastacji. Dzięki unijnemu dofinansowaniu jego dzisiejszy właściciel mógł nie tylko przeprowadzić niezbędne prace remontowe ratujące zabytek, ale i przekształcić go w nowoczesne centrum hotelowo-konferencyjne. Sąsiedztwo Zalewu Domaniowskiego – największego i najczystszej wody zbiornika wodnego na południowym Mazowszu – zapewni turystom aktywny wypoczynek i relaks. Pałac Domaniowski proponuje takie atrakcje, jak polowanie z kotem myśliwskim w sąsiadujących lasach, skorzystanie z lotniska w Piastowie, a tym samym możliwość uprawiania sportów lotniczych: szybownictwa, motolotniarstwa czy lotów widokowych samolotem turystycznym. Do dyspozycji turystów jest także wypożyczalnia sprzętu rekreacyjnego, w tym do sportów wodnych.

The Opening of Summer Season event called “Domaniów 2012” was a great pre-text for grand opening of the Domaniowski palace, which, thanks to the EU funding, has been entirely renovated and became an attractive destination on the tourist map of this region. After a thorough reconstruction, the old manor house in Konary became a modern hotel with a conference centre. The vicinity of Domaniowski artificial lake - the largest and cleanest water reservoir in the south of the Mazovia region - will be an ideal place for active recreation and relaxation. The Domaniowski Palace arranges such attractions as: hunting organized by a hunting club in the neighbouring woods, visiting the airfield in Piastów offering an opportunity to practise air sports: gliding, powered hang gliding or tourist sightseeing flights. Tourists can also rent recreational equipment, including water sports equipment.

27

28

29

30

31

ZAMEK KSIĄŻĄT MAZOWIECKICH W CIECHANOWIE

BENEFICJENT: MUZEUM SZLACHTY MAZOWIECKIEJ W CIECHANOWIE

NAZWA PROJEKTU: REWITALIZACJA ZAMKU KSIĄŻĄT MAZOWIECKICH W CIECHANOWIE –
OŚRODEK POGRANICZA KULTUR (ETAP I)

CASTLE OF THE DUKES OF MAZOVIA IN CIECHANÓW

BENEFICIARY: MUSEUM OF THE MAZOVIA REGION NOBILITY IN CIECHANÓW

NAME OF PROJECT: REVITALIZATION OF THE CASTLE
OF THE DUKES OF MAZOVIA IN CIECHANÓW – CROSS-CULTURE CENTRE (STAGE I)

Celem rewitalizacji Zamku Książąt Mazowieckich w Ciechanowie było przekształcenie martwej ruiny w żyjący obiekt, który zaświadcza i zarazem uczy o historii, a także wpływa na rozwój turystyczny miasta i regionu. Budynek stanowi wysokiej klasy zabytek, ponieważ jest jedynym przykładem nizinnego, średniowiecznego zamku obronnego w Polsce. Zrealizowanie projektu przyczyniło się do podkreślenia walorów zabytku. Specjalne oświetlenie uwypukliło elementy historyczne i podkreśliło ich wartość. Zachowana została historyczna sylwetka budowli przy jednoczesnym udostępnieniu zwiedzającym starej substancji murów. Zagospodarowany, poddany kompleksowym pracom konserwatorskim i przygotowany do obsługi ruchu turystycznego obiekt jest ważną atrakcją północnego Mazowsza. Zapewne na stałe zagości w świadomości mieszkańców, jako miejsce wydarzeń kulturalnych oraz jako żywa lekcja historii – wyposażona w najnowocześniejsze środki audiowizualne.

The aim of revitalizing the Castle of the Dukes of Mazovia in Ciechanow was to transform the ruins into an attractive vivid complex, which will teach the history and widen the tourist potential of the city and the region. The building is a high-class monument because it is the only example of lowland, medieval castle in Poland. The implementation of the project contributed to emphasize the qualities of the monument. Special lighting system brought out the historical elements and their value. The historical silhouette of the building has been carefully restored and tourists got the chance to visit the remains of the old walls. Currently, the redeveloped and restored complex, is an important tourist attraction of northern Mazovia. Without doubts, its latest audio-visual facilities and cultural and historical events, will attract numerous tourists.

RYNEK MARIACKI W WĘGROWIE

BENEFICJENT: MIASTO WĘGRÓW

NAZWA PROJEKTU: REWITALIZACJA RYNKU MARIACKIEGO W WĘGROWIE

ST. MARY'S MARKET SQUARE IN WĘGRÓW

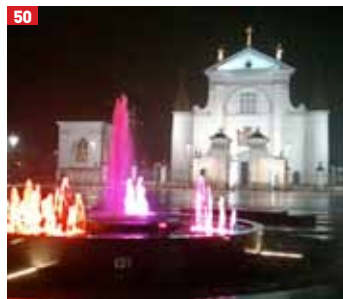
BENEFICIARY: TOWN OF WĘGRÓW

NAME OF PROJECT: REDEVELOPMENT OF ST MARY'S MARKET SQUARE IN WĘGRÓW

Przywrócenie Rynekowi Mariackiemu utraconej funkcji centrum społeczno-gospodarczego – o tym od dawna marzyli mieszkańcy Węgrowsa. Te marzenia mogły się urzeczywistnić dzięki unijnym funduszom. Inwestycja przewidywała modernizację płyty rynku, w tym: przebudowę infrastruktury podziemnej, wymianę nawierzchni połączoną z likwidacją barier architektonicznych oraz wybudowanie fontanny. Ponadto wykonane zostały iluminacje dwóch XVIII-wiecznych zabytków: Bazyliki Mniejszej i Domu Gdańskiego. Projekt obejmował również adaptację niewykorzystanych obecnie pomieszczeń Miejskiej Biblioteki Publicznej (Dom Gdański) do celów wystawienniczych, modernizację poddasza do prowadzenia zajęć kulturalnych oraz adaptację dziedzińca tak, aby mogły odbywać się tam imprezy kulturalne. Na rynku zainstalowane zostały także ławki, stojaki na rowery, kosze oraz słupki drogowe.

For long the residents of the town dreamt of the restoration of St. Mary's Market Square to its original function as the social and economic centre. These dreams became a reality as the result of the EU funds. The project included the modernization of the market surface, namely: underground infrastructure reconstruction, resurfacing combined with the liquidation of architectural barriers and building a fountain. In addition, the illumination systems have been installed on two eighteenth-century monuments: Minor Basilica and the House of Gdansk. The project also included the adaptation of currently unused building of the Public Library (the House of Gdansk) as an exhibition hall, the modernization of the attic to be used for cultural activities and adaptation of the courtyard for cultural events. Finally, benches, bike racks, litterbins and traffic pillars have been installed in the market square.

CYTADELA WARSZAWSKA

BENEFICJENT: MUZEUM NIEPODLEGŁOŚCI W WARSZAWIE

NAZWA PROJEKTU: KOMPLEKSOWA POPRAWA OFERTY KULTURALNEJ I WZROST DOSTĘPNOŚCI DO KULTURY OBIEKTÓW MUZEUM NIEPODLEGŁOŚCI W WARSZAWIE POPRZECZ REWITALIZACJĘ I MODERNIZACJĘ ODDZIAŁU – CYTADELI WARSZAWSKIEJ – W SZCZEGÓLNOŚCI X PAWILONU, XI PAWILONU, BRAMY BIELAŃSKIEJ I DZIEDZIŃCA

WARSAW CITADEL

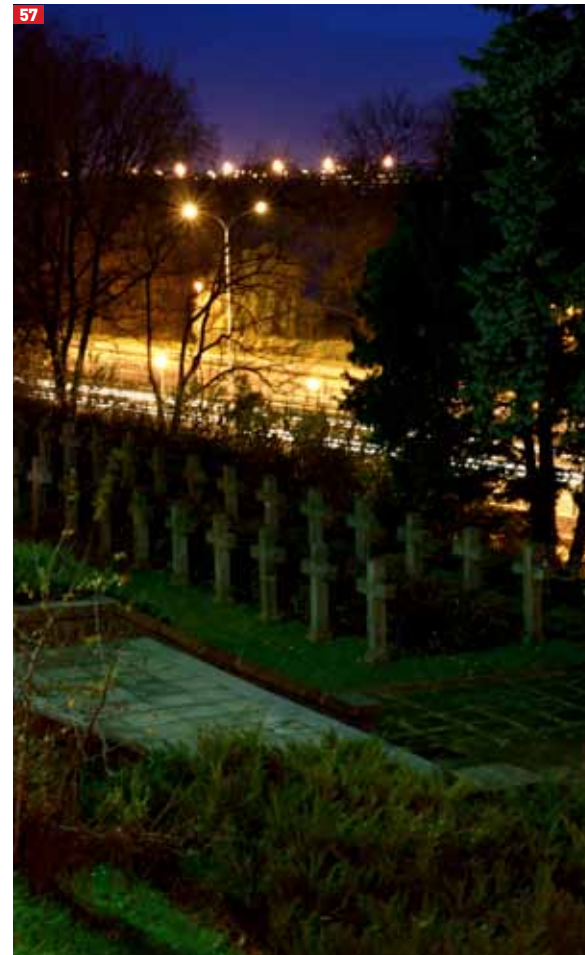
BENEFICIARY: MUSEUM OF INDEPENDENCE IN WARSAW

NAME OF PROJECT: WIDENING CULTURAL OFFERS AND IMPROVEMENTS OF THE ACCESS TO THE COMPLEX OF THE MUSEUM OF INDEPENDENCE IN WARSAW THROUGH REVITALIZATION AND MODERNIZATION OF THE WARSAW CITADEL – IN PARTICULAR THE PAVILION X, PAVILION XI, BIELAŃSKA GATE AND THE COURTYARD

Już niebawem część obiektów należących do Muzeum Niepodległości, znajdujących się na terenie Cytadeli Warszawskiej – w szczególności X Pawilon, XI Pawilon oraz Brama Bielańska – zostanie wyposażona w niezbędny sprzęt multimedialny. Nie tylko znacznie rozszerzy on możliwości prezentacyjne, ale również wpłynie korzystnie na atrakcyjność formy przekazu i bezpieczeństwo zbiorów. W projekcie zakładana jest poprawa warunków ekspozycyjnych, co ma przyczynić się do podniesienia jakości oferty programowej, skierowanej zarówno do społeczności lokalnej, jak również do turystów zagranicznych. Planowane prace doprowadzą do lepszego zachowania dziedzictwa dotyczącego walk o niepodległą Polskę. Digitalizacja części zasobów oraz modernizacja wyposażenia technicznego sali kinowo-konferencyjnej zainicjuje nową ofertę udostępniania zbiorów w znacznie szerszym zakresie. Dzięki temu imprezy cykliczne i lekcje muzealne w Cytadeli Warszawskiej zyskają dużo lepszą oprawę.

Soon some buildings belonging to the Museum of Independence, at the site of the Warsaw Citadel – in particular Pavilion X, Pavilion XI and the Bielańska Gate – will be equipped with the necessary multimedia system. It will not only greatly expand presentation capabilities, but will also increase its attractiveness and the security of the exhibits. The aim of the project is to improve the conditions of the complex, which will contribute to improving the quality of offered programmes addressed to both the local community as well as foreign tourists. The planned work will lead to better preservation of the heritage connected with the struggle for independent Poland. Digitization of some resources and modernization of technical equipment of the cinema and conference hall will enable an easier access to the collections. This will result in a more attractive offer concerning regular events and museum lessons in the Warsaw Citadel.

KOŚCIÓŁ ŚWIĘTEGO KRZYŻA W WARSZAWIE

BENEFICJENT: PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA ŚWIĘTEGO KRZYŻA

NAZWA PROJEKTU: RENOWACJA KOŚCIOŁA ŚWIĘTEGO KRZYŻA WRAZ Z ZABUDOWANIAM
POKLASZTORNymi W WARSZAWIE, JAKO WAŻNEGO OBIEKTU DZIEDZICTWA KULTURY
NARODOWEJ

CHURCH OF THE HOLY CROSS IN WARSAW

BENEFICIARY: ROMAN CATHOLIC PARISH OF THE HOLY CROSS

NAME OF PROJECT: RENOVATION OF THE CHURCH OF THE HOLY CROSS AND BUILDINGS OF THE
FORMER MONASTERY IN WARSAW, AS AN IMPORTANT NATIONAL CULTURAL HERITAGE OBJECT

Kościół Świętego Krzyża w Warszawie to barokowa świątynia zbudowana w XVI w. Obecnie jest to jeden z najważniejszych polskich kościołów, którego historia poprzez stulecia przeplata się zarówno z tragicznymi, jak i wzniosłymi wydarzeniami. To także miejsce, gdzie znajduje się urna z sercem Fryderyka Chopina. Pierwszym, najbardziej widocznym przejawem przywrócenia budynkowi kościoła dawnego blasku było oczyszczenie go ze starych farb. Na powierzchnię nałożono nową powłokę imitującą tynk, którą następnie pomalowano. Rekonstrukcji uległy wykusze balkonowe w lewej i prawej nawie kościoła. Wymieniono także stolarkę okienną. Nagrobki rzeźb drewnianych zostały poddane konserwacji, wyszlifowano też kamienie oraz odnowiono złocenia wszystkich napisów. Odnowiono także żyrandole i kinkiety. Konserwację przeszły również organy, konfesjonały, balustrady, ławki oraz podesty. Prace remontowe objęły poza tym klasztor i kościół dolny. Zamontowano tam windę i zbudowano łazienkę dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych.

The Church of the Holy Cross in Warsaw is a baroque temple built in the sixteenth century. It is now one of the most important Polish churches, of which history has been intertwined with both the grandest national events and the most tragic ones. This is also the place where the urn with Chopin's heart is buried. The first and the most conspicuous manifestation of the restoration of the former splendour of the church was to remove the old paint from its walls and to cover them with a new coat imitating plaster before re-painting. Additionally, balconies with bay windows in the left and right nave of the church have been reconstructed, and window frames have been changed. The tombstones of the wooden sculptures have been preserved – the stones have been also polished and gilding of all the inscriptions has been restored. The chandeliers and sconces have been refurbished together with the pipe organs, confessionals, railings, benches and platforms. The project also included the renovation of the monastery and the lower church. A lift has been installed and a bathroom adapted for the needs of disabled people has been built.

61

63

62

64

65

MUZEUM HISTORYCZNE W LEGIONOWIE

BENEFICJENT: MIASTO LEGIONOWO

NAZWA PROJEKTU: MODERNIZACJA BUDYNKU MUZEUM HISTORYCZNEGO W LEGIONOWIE
WRAZ Z BUDOWĄ PAWILONU WYSTAWOWEGO

HISTORICAL MUSEUM IN LEGIONOWO

BENEFICIARY: TOWN OF LEGIONOWO

NAME OF PROJECT: MODERNIZATION OF THE BUILDING OF THE HISTORICAL MUSEUM IN
LEGIONOWO INCLUDING THE CONSTRUCTION OF THE EXHIBITION PAVILION

Modernizacja Muzeum Historycznego w Legionowie oraz budowa pawilonu wystawowego to główne założenia projektu, na realizację którego Legionowo otrzymało dofinansowanie ze środków unijnych. Powstały w 1925 r. budynek, gdzie obecnie mieści się muzeum, wpisany został do Rejestru Zabytków Województwa Mazowieckiego jako obiekt dziedzictwa kulturowego. Znajdujące się w zabytkowej willi Bratki Muzeum Historyczne jest jedyną obok Miejskiego Ośrodka Kultury tego typu placówką w Legionowie. Muzeum odgrywa ważną rolę w upowszechnianiu kultury i dziedzictwa kulturowo-historycznego. Oprócz wystaw stałych i czasowych muzeum organizuje również lekcje historyczne dla najmłodszych mieszkańców powiatu. Prowadzona jest także działalność naukowa, w ramach której organizowane są odczyty naukowe z zakresu historii ziemi legionowskiej w powiązaniu z dziejami Mazowsza. Dzięki poczynionym inwestycjom znacznie poprawiły się warunki ekspozycyjne Muzeum Historycznego w Legionowie – w jego zbiorach znajduje się obecnie około 5 tys. eksponatów.

The modernization of the Historical Museum in Legionowo and construction of the exhibition pavilion are the main objectives of the project, the implementation of which was possible because of funding from the EU. The building from 1925, which now houses a museum, has been entered into the Register of Monuments of the Mazovia Province as an object of cultural heritage. Located in a historical Bratki villa, the Historical Museum is the only construction of its kind apart from the Municipal Cultural Centre in Legionów. The Museum plays an important role in the popularization of cultural and historical heritage. In addition to permanent and temporary exhibitions, the museum organizes historical workshops for the youngest residents of the province. Additionally, educational activities are conducted, including lectures on the history of the Legionowo region and the whole Mazovia Province. Thanks to the investments in the Historical Museum in Legionowo, the exhibition conditions greatly improved – its collections currently include approximately 5 thousand exhibits.

MUZEUM WSI RADOMSKIEJ W RADOMIU

BENEFICJENT: MUZEUM WSI RADOMSKIEJ W RADOMIU

NAZWA PROJEKTU: ZDARZYŁO SIĘ KIEDYŚ NAD WODĄ - TRASA TURYSTYCZNA
W RADOMSKIM SKANSENIE

MUSEUM OF THE REGIONAL VILLAGE IN RADOM

BENEFICIARY: MUSEUM OF THE REGIONAL VILLAGE IN RADOM

NAME OF PROJECT: ONCE UPON A TIME BY THE RIVER - A TOURIST ROUTE
IN THE RADOM OPEN-AIR ETHNOGRAPHIC MUSEUM

Niedawno otwarta trasa turystyczna „Zdarzyło się kiedyś nad wodą” obejmuje budowę dwóch nowych (amfiteatr i budynek pracowni konserwatorskiej) oraz umieszczenie na terenie skansenu ośmiu odrestaurowanych obiektów zabytkowych: tartaka z Molend, dwóch młynów wodnych z Zofiówki i Zajaczkowa, chatupy i złożonej z czterech budynków zagrody okólnej z Solca nad Wisłą. Wszystkie obiekty pochodzą z terenów nadwiślanych, zaś w Muzeum Ziemi Radomskiej tworzą grupę odmienną od już istniejącej części wsi. Nowe obiekty skansenu pierwotnie także znajdowały się nad rzekami: Krypianką, zwaną też Brzeżniczką, Krępianką, Itżanką, w ujściu Krępianki do Wisły. Tartak i młyny wodne nigdy wcześniej nie były prezentowane w muzeum. Oba budynki reprezentują postępowy poziom technologii młynarstwa datowany od początku XX w. Stanowią tym większą atrakcję, że są w pełni wyposażone w historyczne urządzenia, które wciąż mogą być uruchamiane.

The recently opened tourist route “Once upon a time by the river” includes the construction of two new objects (an amphitheatre and a conservation workshop building) and transporting to the museum eight restored historical buildings: a sawmill from Molendy, two water mills from Zofiówka and Zajaczkowo, a peasant cottage and the circular complex of four farm buildings from Solec upon the Vistula River. All the objects come from areas situated along the Vistula River, still in the Museum of the Regional Village they form a distinct group from the existing part of the village. The new objects of the museum were originally situated by the rivers of: Krypianka, also called Brzeżniczka, Krępianka, Itżanka, and the place where the Krępianka flows into the Vistula. The sawmill and the water mills have never before been presented in the museum. Both buildings represent an advanced level of technology used in milling in the early twentieth century. The fact that the historical machinery is still in working conditions adds up to its attractiveness.

89

92

90

91

93

PAŃSTWOWE MUZEUM ETNOGRAFICZNE W WARSZAWIE

BENEFICJENT: PAŃSTWOWE MUZEUM ETNOGRAFICZNE

NAZWA PROJEKTU: ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI DO INFRASTRUKTURY KULTURY POPRZECZ
MODERNIZACJĘ BUDYNKU PAŃSTWOWEGO MUZEUM ETNOGRAFICZNEGO W WARSZAWIE

NATIONAL ETHNOGRAPHIC MUSEUM IN WARSAW

BENEFICIARY: NATIONAL ETHNOGRAPHIC MUSEUM

NAME OF PROJECT: INCREASING ACCESSIBILITY OF CULTURAL INFRASTRUCTURE BY
MODERNIZING THE BUILDING OF THE NATIONAL ETHNOGRAPHIC MUSEUM IN WARSAW

Neorenesansowy budynek Państwowego Muzeum Etnograficznego położony w atrakcyjnym miejscu stolicy przy ul. Kredytowej 1 od lat wymagał remontu. Dzięki środkom pochodzącym z funduszy europejskich, w instytucji zrealizowano gruntowne i rozległe prace modernizacyjne. Sala kinowa została zaadaptowana na nowocześnie wyposażoną wielofunkcyjną salę konferencyjno-wystawową z rozkładaną sceną. W odremontowanych pomieszczeniach we wschodniej części budynku znalazły się komputery z dostępem do informacji o zbiorach oraz stoisko z materiałami promującymi muzeum. Na tym poziomie zostały również zlokalizowane: klubo-księgarnia, muzeum dla dzieci, biblioteka oraz duża sala ekspozycyjna. Wyremontowano także piwnicę oraz wejście. Przeprowadzona przebudowa przyczyniła się nie tylko do zwiększenia powierzchni muzealnej, ale i do zwiększenia komfortu osób korzystających z bogatej oferty edukacyjno-kulturalnej muzeum.

The neo-Renaissance building of the National Ethnographic Museum located in an attractive place in Kredytowa 1 Street desperately required renovation for many years. Thanks to funding from the European Union, the institution implemented a thorough and extensive modernization work. The cinema hall has been adapted to a modern multi-purpose conference and exhibition hall with an expandable stage. The renovated rooms in the eastern part of the building are now equipped with computers giving access to informations about the collections, as well as the stand with promotional materials of the museum. At this level there are also: a common club-library, a children's museum, a library and a large exhibition hall. Additionally, the basement and the entrance have been renovated. The reconstruction contributed not only to the expansion of the museum complex, but also to the increased comfort of people using the wide range of educational and cultural offers of the museum.

95

96

97

98

99

100

KOŚCIÓŁ ZMARTWYCHWSTANIA PAŃSKIEGO W WARSZAWIE

**BENEFICJENT: PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA PW. ZMARTWYCHWSTANIA
PAŃSKIEGO W WARSZAWIE**

NAZWA PROJEKTU: OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ORAZ JEGO PROMOCJA
POPRAZ RENOWACJĘ BUDYNKU KOŚCIOŁA PW. ZMARTWYCHWSTANIA PAŃSKIEGO,
DZWONNICZY ORAZ BUDYNKU PLEBANII

CHURCH OF THE JESUS' RESURRECTION IN WARSAW

**BENEFICIARY: ROMAN CATHOLIC PARISH CHURCH OF JESUS'
RESURRECTION IN WARSAW**

NAME OF PROJECT: PROTECTION OF CULTURAL HERITAGE AND ITS PROMOTION THROUGH THE
RENOVATION OF THE CHURCH OF JESUS' RESURRECTION, THE BELL TOWER AND THE RECTORY

Kościół w parafii pw. Zmartwychwstania Pańskiego pochodzi z 1919 roku. W skład budynków należących do parafii, które zostały poddane renowacji w ramach projektu, weszły otynkowany drewniany budynek kościoła z drewnianą dzwonnica oraz plebania. Najbardziej znaczącym elementem prac był remont generalny wnętrza kościoła, który objął konserwację m.in. ołtarzy, organów, a także obrazów i figur. Została również zainstalowana iluminacja świetlna świątyni podkreślająca jej walory architektoniczne. Oprócz tego zmodernizowano budynek plebanii. Ostatni etap realizacji projektu stanowi nowa aranżacja terenów wokół kościoła i plebanii oraz remont dzwonnicy. W ramach prac porządkujących i upiększających przestrzeń kompleksu parafialnego posadzono nowe rośliny, założono staw oraz tzw. „ptasi ogród”. Powstał tu także parking, wokół budynku plebanii wyremontowano chodniki, a cały teren oświetlono i ogrodzono. W wielu miejscach zlikwidowano też bariery dla osób niepełnosprawnych.

The parish church of Jesus' Resurrection comes from 1919. The buildings belonging to the parish, which underwent renovations in the project included: the plastered wooden building with the wooden bell tower of the church and the rectory. The most significant element of the work has been refitting the interior of the church, which also included the renovation of the altars, the pipe organs, paintings and statues. Additionally, the temple has been equipped with illuminating system that emphasizes its architectural value. The following step of the project was to modernize the rectory building, and in the last phase new arrangements of the area around the church and the rectory, and the restoration of the bell tower have been made. Finally, in order to further tidy and beautify the parish complex, the new green areas have been arranged with a pond and a so-called "bird garden". The car park has been built, the pavements around the building of the rectory have been re-laid, and the whole area has been lit and fenced. Also, special attention has been paid to eliminate barriers for the disabled.

ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY W CHRZĘSNEM

BENEFICJENT: POWIAT WOŁOMIŃSKI

NAZWA PROJEKTU: ADAPTACJA ZABYTKOWEGO PAŁACU W CHRZĘSNEM

NA CELE EDUKACYJNO-KULTURALNE

PALACE AND PARK IN CHRZĘSNE

BENEFICIARY: WOŁOMIŃSKI DISTRICT

NAME OF PROJECT: ADAPTATION OF AN ANCIENT PALACE IN CHRZĘSNE
FOR EDUCATIONAL AND CULTURAL PURPOSES

Rezydencja w Chrzęsnem jest jednym z najwartościowszych zabytków powiatu wołomińskiego. Wielokrotnie zmieniała nie tylko właścicieli, ale i formę – od XVI-wiecznego drewnianego dworu Jana Wojślawskiego, przez murowany późnorenesansowy pałac Stefana Dobrogosta Grzybowskiego, po przebudowany w końcu XVIII w. pałac biskupa Józefa Kossakowskiego, najbardziej zbliżony do takiego kształtu pałacu, jaki znamy dziś. Adaptacja zabytkowego obiektu wymagała bardzo dokładnej dokumentacji projektowej i badawczej, a wszystkie prace odbywały się pod czujnym okiem konserwatora zabytków. Prace związane z remontem pałacu trwały od 2008 roku. Objęły także zagospodarowanie zabytkowego parku i ogrodu przypałacowego, wykonanie ciągów komunikacyjnych, oświetlenia terenu i systemu nawadniania. W przyszłości planowane jest utworzenie tutaj regionalnego centrum kultury. Odrestaurowany i przystosowany do nowych funkcji zespół pałacowo-parkowy w Chrzęsnem ma szansę stać się nie tylko ważną placówką kulturalną, ale i prawdziwą wizytówką regionu.

The residence in Chrzęsne is one of the most valuable monuments of the Wołomiński District. In its history, the complex changed not only the owners, but also the form - from a sixteenth-century wooden mansion of Jan Wojślawski and brick late-Renaissance palace of Stefan Dobrogost Grzybowski, to the palace of Bishop Józef Kossakowski rebuilt in the late eighteenth century. It is this shape of the palace which we know today. The adaptation of the historical building required thorough project documentation and research, and all the work has been carried out under the watchful eye of the conservator. The renovation of the palace, which has lasted since 2008, included the development of the historical park and adjacent garden, the construction of traffic routes, area lighting and an irrigation system. There are plans to create a regional centre of culture in the premises. The Chrzęsne palace, newly restored and adapted to new functions, has a chance to become not only an important cultural centre, but also a true showcase of the region.

107

108

109

DOM MUZYKA SENIORA W KĄTACH

BENEFICJENT: FUNDACJA DOM MUZYKA SENIORA

NAZWA PROJEKTU: Utworzenie domu muzyka seniora w Kątach
w gminie Góra Kalwaria w powiecie Piaseczyńskim pod Warszawą

FOUNDATION OF RETIRED MUSICIANS IN KĄTY

BENEFICIARY: FOUNDATION OF RETIRED MUSICIANS

NAME OF PROJECT: CONSTRUCTION OF A HOUSE FOR RETIRED MUSICIANS IN KĄTY IN THE
COMMUNE OF GÓRA KALWARIA (PIASECZNO DISTRICT NEAR WARSAW)

W 2010 roku w Kątach, położonych nie-
daleko podwarszawskiej Góry Kalwarii,
otwarto Dom Muzyka Seniora – unikalny, bo
pierwszy w Polsce i drugi w Europie, ośrodek
będący miejscem opieki dla muzyków senio-
rów, znajdujących się w trudnej sytuacji ży-
ciowej lub materialnej. Mieści się w zupełnie
nowym budynku, wystylizowanym na dwór pol-
ski. Inwestycja została dofinansowana z fun-
duszy unijnych w ramach RPO WM 2007–2013.
W ośrodku znajduje się 29 komfortowych pokoi
1- i 2-osobowych. Do dyspozycji mieszkańców
są także: kuchnia, jadalnia, sala klubowa z bi-
blioteką oraz pomieszczenia administracyjno-
gospodarcze. Każdy pensjonariusz ma moż-
liwość urządzenia swojego pokoju własnymi
drobnymi meblami, instrumentami muzycz-
nymi, sprzętem grającym i pamiątkami. Dzięki
prowadzonym przez muzyków seniorów bez-
płatnym zajęciom edukacyjnym i umuzykalnia-
jącym oraz dzięki organizacji koncertów otwar-
tych, mieszkańcy domu mogą zintegrować się
ze społecznością lokalną.

In 2010, a house for retired musicians was
opened in Kąty located in the area of Góra
Kalwaria near Warsaw. It was a unique project
– first in Poland and second in Europe – pro-
viding a care centre for senior musicians in
difficult living or material situation. The cen-
tre has been located in a newly constructed
building stylized as a Polish manor house.
The project was co-financed from EU funds
under the Regional Operational Programme
for Mazovian Voivodship 2007–2013. The re-
sort has 29 single and double comfortable
rooms, as well as a kitchen, dining room, club
with a library, office space and utility rooms.
Each resident can arrange the room with their
own small pieces of furniture, musical instru-
ments, stereo equipment and souvenirs. The
residents easily integrate with the local com-
munity giving free educational and music les-
sons and organizing open concerts.

111

112

113

ZABYTKOWY ZESPÓŁ SAKRALNY W ZWOLENIU

**BENEFICJENT: PARAFIA RZYMSKO-KATOLICKA PODWYŻSZENIA KRZYŻA
ŚWIĘTEGO W ZWOLENIU**

NAZWA PROJEKTU: REMONT I KONSERWACJA ZABYTKOWEGO ZESPOŁU SAKRALNEGO
W ZWOLENIU WRAZ Z ADAPTACJĄ STAREJ PLEBANII DLA POTRZEB CENTRUM REGIONALNEGO
PRZY NEKROPOLII JANA KOCHANOWSKIEGO

HISTORICAL CHURCH COMPLEX IN ZWOLEŃ

**BENEFICIARY: ROMAN CATHOLIC PARISH
OF THE EXALTATION OF THE HOLY CROSS IN ZWOLEŃ**

NAME OF PROJECT: REPAIR AND MAINTENANCE OF THE HISTORICAL CHURCH COMPLEX IN
ZWOLEŃ AND THE ADAPTATION OF AN OLD RECTORY FOR THE REGIONAL CENTRE AT THE
NECROPOLIS OF JAN KOCHANOWSKI

Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego to najstarszy zabytek architektoniczny w Zwoleń. Historia parafii i kościoła wiąże się z postacią mieszkającego w niedalekim Czarnolesie Jana Kochanowskiego, który w latach 1566–1575 pełnił tutaj funkcję prebendarza i tutaj też został pochowany. Kościół parafialny ma niewymierną wartość historyczną i stanowi integralną część przestrzeni miejskiej Zwoleń, a ponadto kształtuje tożsamość regionalną mieszkańców. Dlatego też wymaga szczególnej troski. Jednym z jej przejawów było zrealizowanie przedsięwzięcia z wykorzystaniem funduszy unijnych: wybrane elementy zabytkowego zespołu sakralnego poddano niezbędnym remontom, konserwacji i adaptacji, aby mogły lepiej służyć założeniom projektu. A były nimi nie tylko wyeksponowanie jednego z najstarszych zabytków południowego Mazowsza i ziemi radomskiej, ale i ukazanie związków miejsca i regionu z poetą, który wprowadził polską twórczość pisarską i poetycką w krąg wielkich literatur europejskich.

The Roman Catholic Church of the Exaltation of the Holy Cross is the oldest architectural monument in Zwoleń. The history of the parish and the church is associated with the poet Jan Kochanowski of Czarnolas, who, in the years of 1566–1575, served here as a prebendary and who is buried in the local graveyard. The parish church is of immeasurable historical value and constitutes an integral part of the urban space of Zwoleń contributing to the increased identity of the local population. For these reasons, it requires special care. One of its manifestations was the realization of projects from the EU funds: certain selected elements of the historical complex have been refurbished and maintained, or otherwise adapted. The aim was to expose one of the oldest monuments of southern Mazovia and the Radom region, and to show the relation of the place with the national poet, who introduced Polish poetry to the great circle of European literatures.

MUZEUM ŻYDÓW MAZOWIECKICH W PŁOCKU

BENEFICJENT: STOWARZYSZENIE SYNAGOGA PŁOCKA

NAZWA PROJEKTU: ADAPTACJA BYŁEJ BOŻNICY PRZY UL. KWIATKA 7 W PŁOCKU
NA MUZEUM ŻYDÓW MAZOWIECKICH

JEWISH MUSEUM OF MAZOVIA IN PŁOCK

BENEFICIARY: ASSOCIATION OF THE PŁOCK SYNAGOGUE

NAME OF PROJECT: ADAPTATION OF THE FORMER SYNAGOGUE IN KWIATKA 7 STREET
IN PŁOCK INTO JEWISH MUSEUM OF MAZOVIA

Posiadający burzliwą historię budynek tzw. Małej Synagogi stał się miejscem, gdzie można poznać historię osadnictwa żydowskiego na Mazowszu. Dzięki dotacji unijnej zakończyła się długo oczekiwana przebudowa i modernizacja budynku, w którym swoją siedzibę znalazło Muzeum Żydów Mazowieckich. Wśród autentycznych 200-letnich murów, za pomocą najnowocześniejszych technik multimedialnych, można zapoznać się z bogactwem historii, kultury i dziedzictwa narodowego Żydów mieszkających dawniej na ziemiach polskich, a w szczególności na Mazowszu. Widowisko multimedialne zaoferowane przez muzeum pozwala zwiedzającym niemal cofnąć się w czasie, by poznać z bliska obyczaje, obrzędy religijne, muzykę czy kuchnię żydowską. Dopelnieniem doznań wizualnych są zamieszczone w sali głównej emiterzy zapachu, rozpraszające aromaty związane z prezentowanymi treściami: ozon (po burzy), zapachy trawy, kuchni, prochu oraz woń kadzideł.

The building of the so-called Little Synagogue had a very turbulent history. Today it is the right place to learn about the history of Jewish settlement in Mazovia. Thanks to the EU funds, the long-awaited reconstruction and modernization of the building presently housing the Jewish Museum of Mazovia became possible. Within the authentic 200-year-old walls and with the latest multimedia technologies, one can get invaluable insight into the rich history, culture and national heritage of the Jews formerly living on Polish soil, especially in the Mazovia region. The multimedia spectacle offered by the museum allows visitors to almost go back in time to learn about customs, religious rites, music and Jewish cuisine. Complementing the visual sensations are smell emitters in the main hall wafting aromas associated with the presented content: ozone (after the storm), smells of grass, kitchen, dust and the smell of incense.

KAMIENICA STAROŚCIŃSKA W RADOMIU

BENEFICJENT: REWITALIZACJA SP. Z O.O.

NAZWA PROJEKTU: REWITALIZACJA MIASTA KAZIMIERZOWSKIEGO W RADOMIU POPRZECZ
REMONT I PRZEBUDOWĘ ZABYTKOWEGO BUDYNKU KAMIENICY STAROŚCIŃSKIEJ
PRZY UL. GRODZKIEJ 8 WRAZ Z OTOCZENIEM

STAROŚCIŃSKA TENEMENT BUILDING IN RADOM

BENEFICIARY: REWITALIZACJA LTD.

NAME OF PROJECT: REVITALIZATION OF THE MIASTO KAZIMIERZOWSKIE IN RADOM THROUGH
THE RENOVATION AND RECONSTRUCTION OF THE HISTORICAL STAROŚCIŃSKA TENEMENT
BUILDING IN GRODZKA 8 STREET AND AROUND

Miasto Kazimierzowskie to dzielnica Radomia zwana potocznie Starówką, położona w obrębie dawnych, nieistniejących już murów obronnych. Głównym elementem architektonicznym Miasta Kazimierzowskiego jest wybudowana na fundamentach średnio-wiecznego zamku Kamienica Starościńska. Zabytkowa kamienica została odnowiona i przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, a teren, na którym budynek się znajduje, zagospodarowano. Odnowiono także piwnice, gdzie umieszczono ekspozycję obrazującą historię budynku i efekty wykopalisk archeologicznych. Kamienica przeznaczona została na cele społeczne. Mieszczą się w niej stacja archeologiczna Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk, miejsce spotkań i pracy Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej (Hufiec Radom-Miasto im. Stanisława Wernera). W pobliżu kamienicy usytuowano też parking i dwa skwery. Na jednym z nich wyeksponowane zostały pozostałości murów obronnych z XIV w., a na drugim – makieta radomskiego zamku.

The Miasto Kazimierzowskie is a district of Radom popularly referred to as the Old Town, which is located within the old, no longer existing defensive walls. The main architectural element of the place is the Starościńska tenement building constructed over the foundations of a medieval castle. The historical building has been renovated and adapted to the needs of disabled people and the vicinity has been carefully developed for various social purposes. The renovated cellars show an exposition of the history of the building and archaeological finds. At present the building houses archaeological station of the Institute of Archaeology and Ethnology of the Polish Academy of Sciences as well as a meeting and working place of the Scouting Association of the Republic of Poland (Stanisław Werner Radom Troop). Around the building, there is a car park and two squares, one with an exposition of fragments of 14th-century ramparts, and the other having a vivid model of the Radom castle.

MUZEUM ROMANTYZMU W OPINOGÓRZE

BENEFICJENT: MUZEUM ROMANTYZMU W OPINOGÓRZE

NAZWA PROJEKTU: ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI DO KULTURY – STWORZENIE
MIĘDZYNARODOWEGO OŚRODKA EDUKACJI I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO W MUZEUM
ROMANTYZMU W OPINOGÓRZE – ETAP I: ZAPLECZE EDUKACYJNE, FOLWARCZNE,
GOSPODARCZE I PARK KRAJOBRAZOWY

MUSEUM OF ROMANTICISM IN OPINOGÓRA

BENEFICIARY: MUSEUM OF ROMANTICISM IN OPINOGÓRA

NAME OF PROJECT: INCREASED ACCESSIBILITY TO CULTURE - CREATION
OF THE INTERNATIONAL CENTRE FOR EDUCATION AND CULTURAL HERITAGE
AT THE MUSEUM OF ROMANTICISM IN OPINOGÓRA - STAGE I: EDUCATIONAL,
HOMESTEAD, ECONOMIC FACILITIES AND A LANDSCAPED PARK

Muzeum Romantyzmu w Opinogórze otwarte w 1961 r., w 150. rocznicę dekretu Napoleona przywracającego Opinogórę Krasieńskim. Dzięki środkom unijnym należący do muzeum zabytkowy kompleks pałacowo-parkowy odzyskuje dawny blask. Powstał tu m.in. zespół gospodarczo-folwarczny z wozownią i ptaszarnią. W budynku wozowni powstała część ekspozycyjna o powierzchni ponad 177 m². W budynku dydaktyczno-usługowym znalazły się sala dydaktyczna oraz letnia kawiarnia sąsiadująca z edukacyjnym placem zabaw. W ramach rewaloryzacji parku poszerzono drogi z kostki granitowej oraz wybudowano trzy przepusty w miejscach krzyżowania się dróg ze ścieżkami. W wydzielone miejsca przeniesiono wybrane elementy małej architektury: Krzyż Bolesława, kamienne stoły, wazy, marmurowe rzeźby, fotelik Cieszkowskiego i marmurową ławkę Amelii, zapewniając ich lepszą ekspozycję. Realizacja projektu przyczyniła się nie tylko do ulepszenia przestrzeni wokół muzeum, ale i do poprawy warunków ekspozycyjnych oraz edukacyjnych.

The Museum of Romanticism in Opinogóra opened in 1961 in the 150th anniversary of Napoleon's decree returning Opinogóra to the family of Krasinski. Thanks to the EU funds the historical palace and park complex belonging to the museum regained its former glory. To this day, among others, a farm complex with a coach house and aviary have been constructed. One part (over 177 m²) of the coach house is designated for the area of exhibitions. The building designed for teaching and services contains an educational hall and a summer café adjacent to the children educational playground. As part of the park revaluation, cobblestone paths have been widened and three culverts have been made in places where roads and paths cross. With better exposition in mind, certain elements of small architecture have been relocated to designated places. These include: the Cross of Bolesław, stone tables, vases, marble statues, Cieszkowski's marble seat and Amelia's bench. The project has contributed not only to beautifying the area around the museum, but also improving exhibition and education conditions.

151

152

153

154

155

156

PRZEDPOLA PAŁACU W WILANOWIE

BENEFICJENT: MUZEUM PAŁACU KRÓLA JANA III W WILANOWIE

NAZWA PROJEKTU: REWALORYZACJA I ADAPTACJA PRZEDPOLA PAŁACU W WILANOWIE,
BAROKOWEJ PERŁY MAZOWIECKICH REZYDENCJI KRÓLEWSKICH DLA POTRZEB OBSŁUGI
I RECEPCJI TURYSTYCZNEJ

FOREGROUNDS OF THE PALACE IN WILANÓW

BENEFICIARY: MUSEUM OF KING JAN'S III PALACE IN WILANÓW

NAME OF PROJECT: RESTORATION AND ADAPTATION WILANÓW PALACE FORELAND, BAROQUE
PEARLS AMONGST THE MAZOVIA ROYAL RESIDENCES FOR THE TOURIST SERVICES AND RECEPTION

Zespół rezydencjalny w Wilanowie to jeden z najcenniejszych zabytków w kraju – rocznie odwiedza go około miliona turystów z Polski i z zagranicy. Przedpola Pałacu w Wilanowie to teren znajdujący się w bezpośrednim przedbramiu pałacu. Od XVIII w. związany był z obsługą gospodarki wiejskiej rezydencji, a przeprowadzane tu niedawno prace pozwoliły odtworzyć jego charakter w pierwotnej – ogrodowej – formie krajobrazowej. W ramach projektu odbudowano historyczną szatę roślinną, zagospodarowano teren parku poprzez utrzymanie ukośnych ścieżek, stanowiących historyczne osie widokowe i drogi dojazdowe. Asfaltowe i betonowe ścieżki zastąpiono nawierzchnią gruntową oraz zamontowano nowoczesny system monitoringu. Wprowadzone zmiany, harmonijnie łączące prace z zakresu restauracyjnego z rozwiązaniami usprawniającymi przyjmowanie i obsługę ruchu turystycznego, przyczyniły się do poprawy oferty edukacyjnej i kulturalnej. Zmiany te pozytywnie wpłynęły również na wzrost dostępności do dziedzictwa kulturowego, którego depozytariuszem jest Muzeum w Wilanowie.

The residence complex in Wilanów is one of the most valuable monuments in the country – annually visited by approximately one million Polish and foreign tourists. The foregrounds of the Wilanów Palace are an area located immediately in front of the palace gates. From the eighteenth century it was associated with farming for the needs of the palace. The most recent works brought the foregrounds to its original landscape form, namely the garden. As part of the project, historical vegetation has been replanted and the whole area of the park has been thoughtfully developed with diagonal paths serving as historical viewing axes and access roads. Tar and concrete paths have been replaced by dirt paths, and a modern monitoring system has been installed. The changes contributed to the improvement of educational and cultural activities expanding the gastronomy offer and facilitating the tourist services. These changes also had a positive impact on increasing accessibility to cultural heritage, whose depository is the Museum in Wilanów.

158

159

160

MUZEUM WSI MAZOWIECKIEJ W SIERPCU

BENEFICJENT: MUZEUM WSI MAZOWIECKIEJ W SIERPCU

NAZWA PROJEKTU: BUDOWA CENTRUM KULTURALNO-REKREACYJNEGO W MUZEUM WSI
MAZOWIECKIEJ W SIERPCU

MUSEUM OF MAZOVIA VILLAGE IN SIERPC

BENEFICIARY: MUSEUM OF MAZOVIA VILLAGE IN SIERPC

NAME OF PROJECT: CONSTRUCTION OF CULTURAL AND LEISURE CENTRE
IN THE MUSEUM OF MAZOVIA VILLAGE IN SIERPC

Początki sierpeckiego skansenu to rok 1975.

Od tego czasu na jego terenie, należącym obecnie do Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu, udało się odtworzyć typową dla powiatu sierpeckiego wsi mazowieckiej wieś rządową. Wielka dbałość o odtworzenie detali – wnętrz, mikropejzaży z przydrożnymi kapliczkami i krzyżami czy nawet charakterystycznych drzewostanów, sprawia, że dziś skansen jest miejscem nie tylko ciekawym, ale i bardzo urokliwym. Dzięki wykorzystaniu unijnych funduszy na terenie muzeum powstaje centrum kulturalno-rekreacyjne, którego oferta będzie skierowana do szerokiej grupy odbiorców. Centrum ma posiadać część hotelową, widowiskowo-konferencyjną oraz rekreacyjno-rozrywkową. Umożliwi to organizację sympozjów i konferencji dla korporacji, grup naukowych i rządowych; imprez plenerowych o szerszej niż dotąd skali; a także tworzenie ciekawszej i bardziej rozbudowanej oferty edukacyjno-rekreacyjnej muzeum. Budynki centrum, harmonizujące z otoczeniem pod względem architektury i wykończenia, zostaną wzniesione na pięknym terenie w bezpośrednim sąsiedztwie doliny rzeki Skrwy.

The open-air ethnographic museum in Sierpc was established in 1975. Since then on its premises, currently in possession of the Museum of Masovian Village in Sierpc, a typical post-freehold Masovian linear village has been successfully reconstructed. Due to great attention to details in the reproduction process, such as elements of the interiors, micro-landscapes with roadside shrines and crosses or even characteristic tree stands, the museum is both interesting and very charming. Thanks to the EU funds, the culture and leisure centre appealing to a broad audience is presently under construction in the premises of the museum. The Centre will offer accommodation, stage and conference facilities, as well as leisure and entertainment amenities. The place will be ideal for various corporate, academic and government symposia and conferences and outdoor events. The educational and recreational role of the museum will be of much more extensive range. The planned buildings of the centre harmonizing with the environment in terms of design and finish, will be located on beautiful grounds in the immediate vicinity of the Skrwa River valley.

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

KOŚCIÓŁ EWANGELICKO-AUGSBURSKI W RADOMIU

BENEFICJENT: PARAFIA EWANGELICKO-AUGSBURSKA W RADOMIU

NAZWA PROJEKTU: REWITALIZACJA ZESPOŁU ZABYTKOWYCH BUDYNKÓW PARAFII
EWANGELICKO-AUGSBURSKIEJ W RADOMIU

LUTHERAN CHURCH IN RADOM

BENEFICIARY: LUTHERAN PARISH IN RADOM

NAME OF PROJECT: REVITALIZATION OF HISTORICAL LUTHERAN PARISH BUILDINGS IN RADOM

W obrębie radomskiego Miasta Kazimierzowskiego, wśród innych zabytkowych obiektów, znajdują się także budynki Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu. Parafię utworzono w 1825 roku, a jej świątynią został ówczesny budynek teatru zakupiony od Towarzystwa Dobroczynności – dawny kościół pw. Najświętszej Maryi Panny. Dzięki wykorzystaniu funduszy europejskich zabytkowe budynki parafii poddano odnowieniu i niezbędnym działaniom konserwatorskim. Przeprowadzone prace budowlane doprowadziły m.in. do przywrócenia dawnej świetności zabytkowych elewacji budynków. Szczególnie gruntownemu remontowi poddano mniej widoczne, ale równie ważne elementy konstrukcyjne budynku samego kościoła: wykonano izolację fundamentów, naprawiono konstrukcję stropu oraz pokrycie dachowe. Pozwoliło to na zaadaptowanie poddasza na zaplecze socjalno-konferencyjne, w którego pomieszczeniach parafia będzie prowadziła spotkania wspólnoty i organizowała różne wydarzenia o charakterze ekumenicznym.

Within the Miasto Kazimierzowskie district in Radom, among other historic buildings, there are also buildings belonging to the Lutheran Parish of 1825 when the church was consecrated in a theatre purchased from the Charitable Society – a former church of Blessed Virgin Mary. Thanks to the EU funds, historical buildings of the parish have been renewed and conserved. The works restored the former glory to the historical facades of the buildings. The most extensive renovation has been carried out on less visible, still crucial structural elements of the church itself. These included insulating the foundation, repair of the roof structure and roofing, which in turn made it possible to adapt the attic for social events and conferences, where the parish will be organizing ecumenical public meetings and community events.

OBIEKTY KULTURY I SZTUKI W SIEDLCACH

BENEFICJENT: MIASTO SIEDLCE

NAZWA PROJEKTU: MODERNIZACJA BUDYNKU „PODLASIE” I ROZBUDOWA BUDYNKU CENTRUM
KULTURY I SZTUKI W SIEDLCACH

CULTURE AND ART OBJECTS IN SIEDLCE

BENEFICIARY: TOWN OF SIEDLCE

NAME OF PROJECT: MODERNIZATION OF THE “PODLASIE” BUILDING
AND EXTENSION OF THE CULTURE AND ARTS CENTRE IN SIEDLCE

Obecny budynek „Podlasie” to dawny Dom Ludowy z 1902 r., w którym mieściły się sala widowiskowa, biblioteka, czytelnia i sala bilardowa. W 1955 r. został przebudowany na kino, a następnie funkcjonował jako sala widowiskowa. Od tego czasu, oprócz doraźnie przeprowadzanych napraw, budynek nie był remontowany. Ten stan rzeczy uległ zmianie po przyznaniu unijnej dotacji na modernizację oraz rozbudowę obiektu. Szeroki zakres robót sprawił, że Miejski Ośrodek Kultury może poszczycić się teraz wspaniałą i nowoczesną siedzibą, w której odtworzono historyczny wystrój wnętrza sali widowiskowej w postaci ozdobnych sztukaterii, pilastrów, obramowań i gzymsów. Część druga projektu polegała na rozbudowie Centrum Kultury i Sztuki oraz utworzeniu sceny teatralnej. Ten obiekt został wybudowany w latach 70. XX w. jako magazyn. Centrum przejęło go w 1982 r. i zaadaptowało na cele działalności kulturalnej. Dzięki unijnemu dofinansowaniu rozbudowie uległ nie tylko sam budynek, ale też wyremontowano i wyposażono w nowoczesną infrastrukturę istniejącą już scenę teatralną.

The present “Podlasie” building is a former People’s House of 1902, which housed a performance hall, a library, a reading room and a snooker room. In 1955 it was transformed into a cinema, and then functioned as a performance hall. Since that time, no renovation works have been carried out, aside from some minor ad hoc repairs. This situation changed after receiving the EU funds for modernization and expansion of the object. As the result of a wide range of works, the Municipal Cultural Centre can boast a magnificent and modern seat with meticulously recreated historical interior of the performance hall including decorative mouldings, pilasters, frames and borders. The second part of the project was to expand the Culture and Arts Centre and the construction of the theatre stage. This building was originally constructed in the 70s of the twentieth century as a warehouse. The Centre took it over in 1982 and adapted it for the purposes of cultural activities. Thanks to the EU funding, the expansion has not been limited to the building itself: the existing theatre stage has also been renovated and equipped with modern infrastructure.

190

191

192

FUNDUSZE EUROPEJSKIE W OBIEKTYWIE

Konkurs fotograficzny, z którego zdjęcia prezentujemy w albumie został zorganizowany jako wsparcie akcji promocyjnej „Perty Mazowsza II. Fela na Mazowieckich ścieżkach” przeprowadzanej w 2013 roku. W ramach akcji na antenie Radia Kolor wyemitowano program, w którym jego bohaterowie: Felicia i jej kot Albert oraz tata Felicii przez sześć kolejnych tygodni odwiedzali z nami wybrane miejsca na Mazowszu i wraz z ich gospodarzami komentowali zmiany, jakie zaszły w prezentowanych obiektach w związku z realizacją projektów współfinansowanych funduszy unijnych, a także zachęcali słuchaczy do odwiedzenia tych miejsc.

Uczestnicy konkursu mieli za zadanie wyruszyć tropem wskazanych projektów zrealizowanych w ramach RPO WM i przestać zrobione zdjęcia. Co tydzień autorzy najlepszych zdjęć oraz głosujący na nie internauci otrzymywali cenne nagrody. Zwycięzcy konkursu mieli do wygrania laptop, fotograficzny aparat cyfrowy i iPad. Wszystkie zwycięskie fotografie były prezentowane na stronie internetowej Radia Kolor.

EUROPEAN FUNDS THROUGH THE LENS

The photo competition, from which the images are presented in the album was organized to support the promotional campaign “Pearls of Mazovia II. Fela on Mazovia paths” carried out in 2013. As part of the campaign on Radio Kolor a program was broadcasted in which we were invited to visit selected places in the Mazovia region for six consecutive weeks, alongside the main characters of the show: Fela with her cat Albert and Fela's dad. Together with their hosts, they commented on the changes that have occurred in the presented objects in relation to the implementation of projects co-financed by EU funds and encouraged listeners to visit these places.

Entrants' task was to follow the trail of indicated projects implemented under the ROP WM (Regional Operational Programme for Mazovian Voivodship) and take photographs. Every week, the authors of the best pictures and internet voters received valuable prizes. The winners of the competition could win a laptop, digital photo camera and an iPad. All winning photographs were presented on the website of Radio Kolor.

MIEJSCE I/1ST PLACE

AUTOR/AUTHOR

WOJCIECH WÓJTOWICZ

OBIEKT/OBJECT:

**KOŚCIÓŁ EWANGELICKO-AUGSBURSKI
W RADOMIU**
LUTHERAN CHURCH IN RADOM

MIEJSCE II/2ST PLACE

AUTOR/AUTHOR

EMILIA
OLSZEWSKA-BRZEZIŃSKA

OBIEKT/OBJECT:

**KOŚCIÓŁ ŚWIĘTEGO KRZYŻA
W WARSZAWIE**
CHURCH OF THE HOLY CROSS
IN WARSAW

MIEJSCE III/3ST PLACE

AUTOR/AUTHOR

AGNIESZKA GIETEK

OBIEKT/OBJECT:

**RYNEK MARIACKI W WĘGROWIE
ST. MARY'S MARKET SQUARE
IN WĘGRÓW**

AUTORZY ZDJĘĆ/PHOTO AUTHORS:

1 – Anna Jastrzęb; 2 – Agnieszka Mań; 3 – Elżbieta Pawłow; 4 – Katarzyna Junak; 5 – Beata Cieślińska; 6, 7, 8 – Magdalena Kania; 9 – Magdalena Stajszczak; 10 – Izabela Kwasiborska; 11 – Magdalena Kania; 12 – Katarzyna Junak; 13–18 – Michał Michalak; 19, 20 – Beata Banaszek; 21, 22 – Martyna Ozga; 23 – Monika Skrzyniarz; 24, 25 – Marta Jakubiak; 26 – Anna Gutowska; 27–31 – archiwum Wydawcy; 32–34 – Joanna Kępczyńska; 35 – Anna Gutowska; 36 – archiwum Wydawcy; 37–48 – archiwum Wydawcy; 49 – Karolina Polkowska; 50 – Agnieszka Gietek; 51–53 – Witold Kutera; 54 – Rafał Wierzbicki; 55 – Magdalena Wilczyńska; 56 – Janusz Bukowski; 57 – Łukasz Nakonieczny; 58, 59 – Anna Mań; 60 – Katarzyna Kańska; 61 – Dariusz Jeżewski; 62 – Agnieszka Mikłaszewicz; 63 – Agata Szulc; 64 – Erwin Pryliński; 65 – Agnieszka Mikłaszewicz; 66 – Erwin Pryliński; 67 – Beata Banaszek; 68 – Magdalena Kania; 69 – Edyta Cieślińska; 70 – Izabela Soczewka; 71 – Agnieszka Mań; 72 – Malwina Piorun; 73 – Magdalena Woińska; 74, 75 – Malwina Piorun; 76 – Barbara Polakowska; 77 – archiwum Wydawcy; 78–79 – Barbara Polakowska; 80–81 – archiwum Wydawcy; 82 – Barbara Polakowska; 83–85 – archiwum Wydawcy; 86 – Barbara Polakowska; 87–93 – archiwum Wydawcy; 94–100 – Łukasz Zandecki; 101 – Jakub Kańska; 102 – Anna Kania; 103 – Anna Gutowska; 104, 105 – Anna Kania; 106–109 – Witold Kutera; 110 – Katarzyna Ćwikilewicz; 111–113 – archiwum Fundacji Dom Muzyka Seniora; 114–126 – archiwum Wydawcy; 127–132 – archiwum Wydawcy; 133–136 – archiwum Rewitalizacja Sp. z o.o.; 137 – Wojciech Wójtowicz; 138 – archiwum Rewitalizacja Sp. z o.o.; 139–156 – archiwum Wydawcy; 157 – Erwin Pryliński; 158, 159 – Elżbieta Masek; 160 – Monika Stachurska; 161–177 – archiwum Wydawcy; 178–179 – Maciej Kubat; 180 – Wojciech Wójtowicz; 181–183 – Maciej Kubat; 184–186 – archiwum Wydawcy; 187, 188 – Łukasz Michalik; 189–192 – archiwum Wydawcy.

SPIS TREŚCI / TABLE OF CONTENTS

Wstęp	3
Introduction	3
Mury obronne Starego Miasta w Warszawie	6
The Defensive Walls of the Old Town in Warsaw	6
Zespół pałacowo-parkowy im. Fryderyka Chopina w Sannikach	14
Frederic Chopin Palace and Park Complex in Sanniki	14
Park Skarbków i Stawy Goliań w Grodzisku Mazowieckim	20
Skarbki Park and Goliań Ponds in Grodzisk Mazowiecki	20
Pałac Domaniewski w Konarach	26
Domaniewski Palace in Konary	26
Zamek Książąt Mazowieckich w Ciechanowie	34
Castle of the Dukes of Mazovia in Ciechanów	34
Rynek Mariacki w Węgrów	42
St. Mary's Market Square in Węgrów	42
Cytadela Warszawska	48
Warsaw Citadel	48
Kościół Świętego Krzyża w Warszawie	54
Church of the Holy Cross in Warsaw	54
Muzeum Historyczne w Legionowie	62
Historical Museum in Legionowo	62
Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu	68
Museum of the Regional Village in Radom	68
Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie	78
National Ethnographic Museum in Warsaw	78
Kościół Zmartwychwstania Pańskiego w Warszawie	84
Church of the Jesus' Resurrection in Warsaw	84
Zespół pałacowo-parkowy w Chrzęsnem	90
Palace and park in Chrzęsne	90
Dom Muzyka Seniora w Kątach	96
Foundation of Retired Musicians in Kąty	96

Zabytkowy zespół sakralny w Zwoleniu	102
Historical church complex in Zwolen	102
Muzeum Żydów Mazowieckich w Płocku.....	110
Jewish Museum of Mazovia in Plock.....	110
Kamienica Starościńska w Radomiu	116
Starościńska tenement building in Radom	116
Muzeum Romantyzmu w Opinogórze.....	122
Museum of Romanticism in Opinogóra.....	122
Przedpola Pałacu w Wilanowie.....	132
Foregrounds of the Palace in Wilanów	132
Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu	138
Museum of Mazovia Village in Sierpc	138
Kościół Ewangelicko-Augsburski w Radomiu	148
Lutheran Church in Radom	148
Obiekty kultury i sztuki w Siedlcach	154
Culture and art objects in Siedlce	154

PUBLISHER

Mazovian Unit for the Implementation of European Union Programmes
ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warsaw, Poland
www.mazowia.eu

ELABORATION, DTP, PRINTING

LUMINA Grupa Wydawnicza Sp. z o.o.

ISBN 978-83-61277-56-9

free copy

Warsaw, October 2014

PUBLISHER

Mazovian Unit for the Implementation of European Union Programmes
ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warsaw, Poland
www.mazowia.eu

ISBN 978-83-61277-56-9

free copy

REGIONAL PROGRAMME
NATIONAL COHESION STRATEGY

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

Publication co-financed by the European Union from the European Regional Development Fund
within the framework of the Regional Operational Programme for Mazovian Voivodship 2007–2013
and by the budget of the Mazovian Voivodship